

Godt om privatlivets glidende grenser

Hilde Gunn Slottemo

Privatlivets historie: slikkepotten, skjermen, soverommet og andre fortellinger

Oslo: Humanist forlag, 2025

207 s.

ISBN 978-82-8282-282-4

Michael 2026; 23: 79-80

doi: 10.5617/michael.13089

Hilde Gunn Slottemo (f. 1968) er professor i historie ved Nord universitet, avdeling Levanger. Hun har en lang rekke historiepublikasjoner på sin merittliste, særlig om arbeidsliv og relaterte emner. Slottemo har ry som historiefremidler på flere plan. Det er derfor med spenning man åpner hennes populærvitenskapelig anlagte bok *Privatlivets historie*.

Det er nettopp *fortellinger* som danner strukturen i boka. Det er 13 enkeltkapitler om forskjellige emner som i nokså kronologisk rekkefølge utgjør en kortfattet, norsk kulturhistorie fra midten av 1800-tallet og fram til nå. Det går imidlertid en rød tråd gjennom det hele – hun ser på hvordan grensene mellom det *private* og det *offentlige* utvikler seg over tid – fra fortidens overfylte arbeiderboliger til dagens gutte- eller jenterom der tenåringsbeboeren dyrker sin ensomhet og livslede. Det er et stort, men også et dristig prosjekt, å skulle framstille dette på knappe 200 sider, og dertil skrive populært på en måte som fanger folk flest. Hun har klart det!

Kapitlene åpner gjerne med noen slående eksempler: Freuds divan, morens slikkepott og så videre. Deretter følger historiefortellingen som hører til, før hun analyserer og forklarer. Forenklingens kunst er ikke lett.

Noen kapitler er kanskje skrevet med en litt for bred penn og er noe unyanserte og kategoriske, men det unnskyldes av formidlergleden. Min for lengst henfarne mor ville nok humret gjenkjennende, men av og til også knurret kritisk hvis hun hadde lest kapitlene om mellomkrigstiden, krigsårene og tiden etterpå. Dagens unge vil kanskje først lese kapitlene om parforhold, hjemmekontor nå for tiden, og om folk som på den ene siden er opptatt av personvern, mens de samtidig bretter ut privatlivet i sosiale medier. Og om hvordan grensen er mellom hvordan man *er privat*, og hvordan man ønsker å framstå som privat i det offentlige rom.

Personlig festet jeg meg særlig ved kapittelet om psykoanalysens betydning for hva som er privat og hva som er offentlig. Kapittelet om byplanlegging er annerledes. Det tar utgangspunkt i professor Sverre Pedersens (1882–1971) stedsplanlegging, der han på en banebrytende måte la vekt på totalkonsepter for funksjon, helse, trivsel og estetikk ved utformingen av byer og tettsteder.

Slottemos poeng er at stedsplanlegging og arkitektur skaper rammer om enkeltindividenes liv – rammer som blir normdannende også for grensene mellom hva som er privat, og hvordan offentligheten omkring skal fungere. Kapittelet er kort, men har mye å fortelle.

Teksten har noen diskrete henvisningstall. De viser til et omfattende noteapparat bakerst i boka med 289 sluttnoter. Deretter følger en tilsvarende innholdsrik liste over kilder og litteratur. De gode og nyttige kildehenvisningene er i seg selv en grunn til å lese boken. Her er det den profesjonelle historikeren som har satt sitt stempel på en spennende og lesverdig tekst.

Øivind Larsen

oivind@oivindlarsen.no

Øivind Larsen er professor emeritus i medisinsk historie ved Universitetet i Oslo.